

Andmekaitsealane mõjuhindang uuringule “Uuring tervise- ja sotsiaalvaldkonna ülese koordineerimisteenuste rakendamise mõjude hindamiseks esmatasandil ja haiglast kodusele ravile liikumisel”

Sotsiaalministeeriumi kui uuringu tellija ja vastutava töötleja hinnangul on isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 35 lõike 3 kohaselt vaja Viljandi Haigla poolt läbiviidavas uuringu osas koostada andmekaitsealane mõjuhindang kuna täidetud on mitu kriteeriumi (eriliiki andmed ning andmekogude riskasutus, seostamine). Kuna uuringus ei toimu süsteemset ega ulatuslikku automatiseeritud hindamist ega profileerimist, millel oleks uuringus osalejate jaoks õiguslikke tagajärgi või muud olulist mõju ning ei teostata ulatuslikku avalike alade jälgimist, siis need alused käesolevale uuringule ei kohaldu.

Uuringus tugineb isikuandmete töötlemine IKÜM artikli 6 lõike 1 punktile (avaliku ülesande täitmine) ning eriliiki isikuandmete puhul artikli 9 lõike 2 punktile j. Töötlemisel juhindutakse IKS §-st 6, mis võimaldab andmete töötlemist teadusuuringu eesmärgil ilma andmesubjekti nõusolekuta, kuna esineb ülekaalukas avalik huvi tervishoiuteenuste kvaliteedi hindamiseks ning andmete töötlemine muul viisil ei ole võimalik või on ebamõistlikult koormav. Kaasatud asutused (Tervisekassa, SA Viljandi Haigla, SA Ida-Viru Keskhaigla ja SA Narva Haigla) rakendavad andmekaitse ja infoturbe meetmeid, mis kehtivad kõigile tööülesannetele. Andmeid hoitakse ainult turvatud keskkondades, millele on ligipääs üksnes volitatud isikutel. Andmete edastamine toimub krüpteeritud kanalite kaudu. Töötajad on saanud juhised andmekaitse nõuete kohta. Isikuandmeid ei koguta rohkem, kui on vajalik ning neid säilitatakse ainult nii kaua, kui see on uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalik. Riskide maandamiseks kasutatakse tehnilisi (nt juurdepääsupiirangud, logimine) ja organisatsioonilisi (nt juurdepääsuloa andmise protseduurid) meetmeid. Uuringu volitatud töötleja edastab Sotsiaalministeeriumiga ainult anonümiseeritud andmed või agregeeritud tulemused, pseudonümiseeritud andmeid ei edastata.

Mõjuhindangu koostamise vajadus puudutab kolme isikuandmete allikat, mille andmeid ka omavahel seotakse:

- Tervisekassa raviarvete andmebaas (päritakse raviarvete andmed)
- SA Ida-Viru Keskhaigla, haigla infosüsteem (koordineerimisteenuste andmed)
- SA Narva haigla, haigla infosüsteem (koordineerimisteenuste andmed)

Kuigi töödeldavad andmed sisaldavad eriliiki isikuandmeid (terviseandmeid), ei kaasne nende töötlemisega füüsilistele isikutele ulatuslikku riski. Uuring ei mõjuta isikute raviprotsessi ega koordineerimisteenuse saamist, kuna teenuse saamine või mittesaamine ei sõltu käesolevast uuringust ning teenuseosutajad ei tee otsuseid uuringu alusel. Uuring ei too uuritavatele kaasa täiendavaid kohustusi, riske ega otseseid tagajärgi.

Uuringu raames ei tehta osalejate kohta otsuseid, mis põhineksid üksnes andmeanalüüsil ja millel oleksid õiguslikud või samaväärselt olulised tagajärjed, näiteks mõju isiku õigustele, kohustustele või teenuste mahule. Isikuandmeid ei kasutata automatiseeritud otsuste tegemiseks ega profileerimiseks. See on kooskõlas IKÜM artikliga 22, mille kohaselt on isikul õigus sellele, et tema suhtes ei võetaks vastu otsust, mis põhineb üksnes automatiseeritud

töötlusel (sealhulgas profileerimisel). Uuringu raames kasutatakse ka ainult sekundaarandmeid ja analüüs viiakse läbi pseudonümiseeritud andmetega. Isikuid ei kaasata uuringusse aktiivselt ning neile ei tehta otseseid pöördumisi. Andmesubjektide teavitamine toimub üldiselt (nt Ministeriumi või Haigla veebilehel uuringute rubriigis), kuna individuaalne teavitamine on uuringu mahu tõttu ebamõistlikult koormav. Kõik analüüsid ja tulemused esitatakse agregeeritud kujul, välistamaks üksikisikute tuvastamise võimaluse.

Isikuandmete töötlemisel rakendatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid, et tagada isikuandmete turvalisus (sh juurdepääsupiirangud, krüpteerimine ja andmetele juurdepääsu andmine ainult volitatud töötajatele), eesmärgiga kaitsta isikuandmeid tahtmatu või volitamata töötlemise, avalikuks tuleku või hävimise eest. SA Viljandi Haigla rakendab isikuandmete töötlemisel asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid¹.

Samuti on tagatud läbipaistvus ja andmesubjektide õiguste kaitse vastavalt IKÜM artiklitele 5 ja 25. Uuringus seotakse andmeid eesmärgipäraselt ning kooskõlas IKÜM artikli 5 lõike 1 punktidega b ja c, järgides töötlemise eesmärgipärasuse ja andmeminimaalsuse põhimõtteid.

Isikuandmete töötlemisel on võimalik risk, et moodustatud isikuandmete kogumile võivad pääseda ligi volitamata töötajad (sh isikud väljastpoolt organisatsiooni). Algne risk on kõrge (eriliiki andmete leke), kuid pärast krüpteerimise ja juurdepääsupiirangute rakendamist on jääkrisk madal. Riski maandamiseks rakendatakse järgmisi meetmeid:

- Andmetele ligipääs on piiratud ligipääsuhalduse süsteemide abil, nii et neid saavad kasutada ainult määratud töötajad. Kasutatakse nii tehnilisi kui ka korralduslikke meetmeid ning antakse selged juhised.
- Kõik andmed edastatakse failidena ainult krüpteeritult. Failide avamine on võimalik üksnes töötajatel, kellele on andmete töötlemiseks konkreetset luba antud.

Andmete töötlemisega võib kaasneda ka andmete lekke oht, millest saab isiku tuvastamise korral teha järeldusi isiku tervise kohta. Algne risk on kõrge (eriliiki andmete leke), kuid pärast krüpteerimise ja juurdepääsupiirangute rakendamist on jääkrisk madal. Riski maandamiseks kasutatakse samu meetmeid, mis on esitatud eelmise riski juures. Lisaks viiakse analüüs läbi pseudonümiseeritud andmetega, vältides otsest tuvastamist võimaldavaid andmeühikuid andmete koosseisus.

Ka võib esineda risk, et moodustatud isikuandmete kogumi volitatud töötaja töötleb isikuandmeid puudulikul alusel. Riski saab hinnata madalaks. Riski maandamiseks sõlmib Sotsiaalministeerium volitatud töötajaga lepingu, milles on sätestatud asjakohased nõuded vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 28 lõikele 3. SA Viljandi Haigla tegutseb volitatud töötajana, järgides Sotsiaalministeeriumi kui vastutava töötaja juhiseid ning lepingu- ja õigusraamistikku (art 28).

Kokkuvõtvalt hindab Sotsiaalministeerium, et riskid on maandatud ja rakendatud meetmete tulemusena ei teki andmesubjekti õigustele ning vabadustele suurt ohtu.

---

¹ [AS Viljandi Haigla isikuandmete töötlemise põhimõtted](#)